

Medjunarodna Federacija Metalaca

MFM: Model Medjunrodnog okvirnog sporazuma

**MEDJUNARODNA FEDERACIJA METALACA
MODEL MEDJUNRODNOG OKVIRNOG SPORAZUMA**

PREDGOVOR

1. Ekonomska globalizacija smanjuje prepreke za kretanje roba, usluga i kapitala i omogućava transnacionalnim preduzećima da stvaraju mreže globalne proizvodnje i prodaje. Preduzeća imaju za cilj da ostvare dobit i opravdaju investicije. Međutim pored toga, preduzeća imaju i odgovornost prema društvima u kojima posluju: moraju doprineti blagostanju u zemlji u kojoj se nalaze.
2. Da bi ispunili ovu obavezu, preduzeća su dužna da štite životnu sredinu, poštuju osnovne standarde Medjunarodne organizacije rada i obezbede pristojne zarade i uslove rada za zaposlene.
3. (Preduzeće) mora da prihvati obavezu prema radnicima kad je reč o uslovima proizvodnje robe i pružanja usluga i takva obaveza se mora odnositi na sve zaposlene koji rade za preduzeća na proizvodnji robe i pružanju usluga, bilo da su stalno zaposleni ili ne.
4. (Preduzeće) će zahtevati od svojih ugovorača, podugovarača, glavnih dobavljača i vlasnika licenci (franšiza) da kada za preduzeće proizvode ili distribuiraju proizvode ili komponente proizvoda, obezbede odgovarajuće uslove i poštuju standarde ovog sporazuma. Pre nego što naruči robu od glavnih dobavljača, angažuje ugovarače ili podugovarače, i pre nego što odobri licencu, preduzeće je dužno da proceni da li će isti poštovati odredbe ovog Sporazuma. Preduzeće će iskoristiti svoj uticaj kako bi ugovarači i podugovarači potpisivali slične sporazume u okviru njihovih udruženja i saradnje.

DEFINICIJE

5. Za svrhu ovog Sporazuma, izraz „ugovarač“ će se odnositi na sva fizička i pravna lica koji stupaju u ugovorni odnos sa Preduzećem radi obavljanja poslova ili pružanja usluga. Izraz „podugovarač“ definiše svako fizičko ili pravno lice koje stupa u ugovorni odnos sa Preduzećem za svrhu obavljanja poslova ili pružanja usluga a koji se odnose na ili su deo sporazuma sa Preduzećem. Izraz „glavni dobavljač“ se odnosi na svako pravno i fizičko lice koje preduzeće snabdeva materijalima ili komponentama za finalne proizvode ili samim finalnim proizvodima koje prodaje preduzeće.
Izraz „nosilac licence“ i „nosilac franšize“ se odnosi na svako fizičko ili pravno lice koje, kao deo ugovornog odnosa sa (ime preduzeća), koristi za bilo koju svrhu ime preduzeća ili slike ili naziv proizvoda ili usluge tog preduzeća.

ODREDBE

6. Preduzeće i njegovi ugovorači koji su angažovani u proizvodnji i/ili distribuciji (prodaji) proizvoda preduzeća će obezbediti:

Slobodan izbor pri zapošljavanju

Neće se pribegavati prinudnom, uključujući vezanom nedobrovoljnom radu ili zatvaranju radnika (Konvencija MOR 29 i 105). Od radnika se neće zahtevati da kod poslodavca deponuju svoje lične dokumente, ni kod agencija preko kojih se radnici angažuju.

Sprečavanje diskriminacije i zastrašivanja u zapošljavanju

Poštovaće se jednakost u mogućnostima i tretmanu bez obzira na boju kože, pol, rasu, versku političku i nacionalnu pripadnost, seksualnu orijentaciju ili bilo koje druge različitosti. (Konvencija MOR 111).

Preduzeće će jednako plaćati muškarce i žene za rad iste vrednosti (Konvencija MOR 100).

Strogo se zabranjuje fizičko ili psihičko maltretiranje i zastrašivanje od strane poslodavca.

Zabranu radnog angažovanja dece

Radno angažovanje dece je zabranjeno. Poštovaće se pravila iz Konvencije MOR 138 koja postavlja donju granicu starosti za zapošljavanje, ili nacionalni propisi, zavisno od toga čiji su standardi viši. Poštovaće se pravila iz Konvencije MOR 182 o najgorim oblicima radnog angažovanja dece. Ukoliko se utvrdi da je dete radno angažovano u preduzeću ili u firmi dobavljača, na njegovo mesto, kada je to moguće, će se angažovati drugi član iste porodice kako bi im se obezbedio dohodak.

Slobodu udruživanja i pravo na kolektivno pregovaranje

Priznaće se pravo svim radnicima da osnivaju i udružuju se u sindikate, kao i pravo na kolektivno pregovaranje (Konvencije MOR 87 i 98). Predstavnici radnika neće biti diskriminisani i imaće pristup svim delovima preduzeća kako bi mogli nesmetano da obavljaju funkciju na koju su izabrani (Konvencija MOR 135 i Preporuka 143).

Preduzeće će zauzeti pozitivan stav prema aktivnostima sindikata. Za vreme trajanja spora između uprave i sindikata, preduzeće neće zapošljavati druge radnike na radna mesta radnika angažovanim u sporu.

Pristojne plate

Plate i prinadležnosti (beneficije) za standardnu radnu nedelju će biti u skladu sa zakonom pripisanim minimalnim standardima i uvek će biti dovoljne da zadovolje osnovne potrebe radnika i njihovih porodica.

Radno vreme ne sme biti neumereno

Radno vreme, uključujući i prekovremeni rad, mora biti uređeno tako da ne utiče na zdravlje radnika i druge aspekte produktivnog života. U preduzećima u kojima postoji sindikat, radno vreme i uslove pod kojima se može raditi prekovremeno će se utvrditi u okviru kolektivnih pregovora, a tamo gde ne postoji sindikat prekovremeni rad će se obavljati na dobrovoljnoj osnovi. Neumereno radno vreme se ni na koji način ne može opravdati i mora se eliminisati. Prekovremeni rad ne sme biti zamena za neadekvatne redovne plate.

Radni uslovi moraju biti pristojni

Poslodavac će obezbediti bezbedno i čisto radno okruženje i unapredjivaće najbolju praksu zaštite na radu, imajući u vidu posebne opasnosti, ukoliko postoje.

PRIMENA

7. Radnici preduzeća će biti obavešteni, usmeno i pismeno, o svim odredbama ovog Sporazuma.
8. Preduzeće će zahtevati od svojih ugovorača da podrže i saradjuju u primeni ovog Sporazuma tako što će dole opisanoj grupi za nadzor obezbediti neograničen pristup u sve delove preduzeća i pružati neophodne informacije na vreme.
9. Ugovorači za koje se utvrdi da krše jedan ili više uslova iz ovog Sporazuma su obavezni da preduzmu potrebne mere kako bi delovali u skladu sa odredbama Sporazuma. U surotnom izgubiće pravo da proizvode i organizuju proizvodnju robe za preduzeće.
10. Problemi u vezi sa tumačenjem odredbe ovog Sporazuma biće rešeni u skladu sa postupkom koji je predviđen u sporazumu o nadzoru.
11. Odredbe ovog Sporazuma sadrže samo minimalne standarde. Preduzeće neće dozvoliti da ugovarači ove standarde koriste kao maksimalne, ili kao jedine uslove koje postavlja preduzeće, niti će iste služiti kao osnova za bilo koje zahteve za ustanovljenje standarda i uslove zapošljavanja.

12. Principi sprovođenja nadzora:

- Osnovaće se grupa za nadzor u čijem sastavu će biti jednak broj predstavnika uprave preduzeća i sindikata.
- U slučaju ne mogućnosti saradnje i pregovora, arbitražu će preuzeti MOR ili neko neutralno telo koje će izabrati zajedno uprava i sindikat.
- Preduzeće će snositi sve troškove nadzora.

Za sve MOS-e u pdf formatu na svim dostupnim jezicima
molimo posetite www.imfmetal.org/ifa

Medjunarodna Federacija Metalaca
54 bis, route des Acacias, Case Postale 1516
CH-1227 Geneva, Switzerland
info@imfmetal.org, www.imfmetal.org